

**Συστεγαζόμενο Ιδιωτικό
Νηπιαγωγείο «Γελαστή Πολιτεία»**

**Τα Παραδοσιακά Επαγγέλματα στο Νηπιαγωγείο
Πρόγραμμα Πολιτιστικών Θεμάτων**

«Παλιά Επαγγέλματα, Ζωντανέψτε...!»

Περιεχόμενα

Κριτήρια επιλογής θέματος.....σελ:3	
Διάρκεια.....σελ:3	
Σκοπός και στόχοι προγράμματος.....σελ:3	
Μεθοδολογία.....σελ:4	
Διαθεματικότητα.....σελ:4	
Συνεργασία με Ελληνική Επιτροπή Νέων του CIOFF®.....σελ:7	
Οργάνωση της τάξης.....σελ:7	
Δραστηριότητες.....σελ:7	
Θεματική Ενότητα: « Παραδοσιακά Επαγγέλματα».....σελ:8	
1. <i>Ο Καρβουνιάρης</i>σελ:9	
2. <i>Ο Καστανάς</i>σελ:12	
Ομαδική αφίσα για τα Επαγγέλματα του Καρβουνιάρη, του Καστανά και του Τελάλη.....σελ:17	
3. <i>Ο Τελάλης</i>σελ:19	
4. <i>Ο Λούστρος</i>σελ:20	
5. <i>Ο Τσαγκάρης και η Κορδελιάστρα</i>σελ:21	
6. <i>Μοδίστρα/Ράφτης</i>σελ:23	
Ομαδική αφίσα για τα Επαγγέλματα του Άρη του Τσαγκάρη και του Ράφτη των λέξεων.....σελ:25	
Δραστηριότητες με αφορμή την 6 ^η Μαρτίου: «Παγκόσμια Ημέρα κατά της Σχολικής Βίας».....σελ:33	
7. <i>Υφάντρα</i>σελ:38	
Εορτασμός της 25ης Μαρτίου.....σελ:43	
Ο εορτασμός του Πάσχα.....σελ:44	
Επίσκεψη στο Πολιτιστικό Πάρκο Κερατέας.....σελ:48	
• <i>Υφάντρα</i>σελ:48	

• <i>Μαραγκός</i>	σελ:49
• <i>Ακονιστής</i>	σελ:50
• <i>Μπαρμπέρης</i>	σελ:50
• <i>Ράφτης</i>	σελ:51
• <i>Παγωτατζής</i>	σελ:51
• <i>Λούστρος</i>	σελ:52
• <i>Καφετζής</i>	σελ:53
• <i>Τσαγκάρης</i>	σελ:53
8. <i>Ο Παγωτατζής</i>	σελ:53
Το βιβλίο των «Παλιών Επαγγελμάτων».....	σελ:59
Παίζοντας με τα Παλιά Επαγγέλματα.....	σελ:60
Αξιολόγηση.....	σελ:61
Βιβλιογραφία και Άρθρα σε Περιοδικά για την Εκπαίδευση....	σελ:62
Ιστοσελίδες.....	σελ:62
Παραμύθια.....	σελ:63

Τίτλος Προγράμματος

«Παλιά Επαγγέλματα, Ζωντανέψτε..!»

Κριτήρια επιλογής θέματος

Το κύριο κριτήριο για την επιλογή του θέματος είναι να αναδειχθεί, μέσα από τις δραστηριότητες, ένα κομμάτι του λαϊκού μας πολιτισμού το οποίο είναι, τα παραδοσιακά επαγγέλματα που έχουν χαθεί ή αλλοιωθεί λόγω των κοινωνικών και τεχνολογικών εξελίξεων και αποτελούν μέρος της ιστορίας μας. Ενδεικτικά μπορούμε να αναφερθούμε σε μερικά από αυτά: Γαλατάς, Βαρελάς, Λούστρος, Υφάντρα, Καρεκλάς, Ντελάλης, Τσαγκάρης, Καστανάς, Παγωτατζής.

Διάρκεια

Για την έναρξη του προγράμματος δόθηκε αφορμή η ανάγνωση του βιβλίου της συγγραφέως Μανανεδάκη Κατερίνα με τίτλο *«Παλιά επαγγέλματα, Ζωντανέψτε!»*, από όπου εμπνεύστηκε και ο τίτλος του προγράμματος.

Σκοπός και στόχοι του προγράμματος

Κύριος σκοπός του προγράμματος είναι να ταξιδέψουμε σε μια άλλη εποχή και τα νήπια να οικειοποιηθούν την πολιτιστική μας κληρονομιά. Επίσης, μέσα από αυτό το ταξίδι, να βρεθούμε σε έναν κόσμο μακρινό, ξεχασμένο ίσως και άγνωστο για τα παιδιά και να συνειδητοποιήσουμε τις δυσκολίες που τότε οι άνθρωποι αντιμετώπιζαν στην καθημερινή τους ζωή. Εξίσου σημαντικό σημείο είναι, να διαπιστώσουμε και να θαυμάσουμε την επινοητικότητα των ανθρώπων εκείνης της εποχής.

Όπως λέει και ο θυμόσοφος λαός μας: *«Μάθαινε τα παλιά, να ξέρεις τα καινούργια.»*.

Επιμέρους στόχοι που τέθηκαν είναι οι εξής:

- Να γνωρίσουν τα παραδοσιακά επαγγέλματα.
- Να κατανοήσουν το περιεχόμενο των παραδοσιακών επαγγελμάτων και τη σημαντικότητά τους για την εποχή.
- Να κατανοήσουν τους λόγους που είτε χάθηκαν είτε αλλοιώθηκαν με το πέρασμα του χρόνου.

- Να έρθουν σε επαφή με την καθημερινότητα των ανθρώπων εκείνης της εποχής.
- Να επιτευχθεί η ολόπλευρη ανάπτυξη των νηπίων δηλαδή η γνωστική, γλωσσική, κοινωνικοσυναισθηματική, κινησιολογική, η εικαστική και δραματική τους έκφραση.
- Να αναπτύξουν αισθήματα συνεργασίας και ομαδικότητας.

Μεθοδολογία

Η μεθοδολογία που ακολουθήσαμε είναι η συνεργατική μάθηση, μέσα από τη διαθεματικότητα και τη δημιουργική ελεύθερη έκφραση, ομαδική, ατομική και βιωματική.

Διαθεματικότητα

Η υλοποίηση του προγράμματος θα επιτευχθεί με την εφαρμογή της διαθεματικής προσέγγισης, «ως διδακτική μεθοδολογία για την κατάκτηση της γνώσης» (Οδηγός Νηπιαγωγού) και της ολόπλευρης ανάπτυξης των νηπίων. Όπως αναφέρεται και στο Γενικό Μέρος των ΔΕΠΠΣ- ΑΠΣ μέσα από την διαθεματικότητα, δίνεται «...η δυνατότητα στον μαθητή να συγκροτήσει ένα ενιαίο σύνολο γνώσεων και δεξιοτήτων, μια ολιστική εν πολλοίς αντίληψη της γνώσης που του επιτρέπει να διαμορφώνει προσωπική άποψη για θέματα των επιστημών τα οποία σχετίζονται μεταξύ τους, καθώς και με ζητήματα της καθημερινής ζωής. Με τον τρόπο αυτό, ο μαθητής μπορεί να διαμορφώσει το δικό του κοσμοείδωλο, τη δική του κοσμοθεωρία, τη δική του άποψη για τον κόσμο που πρέπει να γνωρίσει, να αγαπήσει και να ζήσει.» (Σ.Αλαχιώτης, 2003).

Στη συνέχεια αναφέρονται οι γνωστικές περιοχές που θα προσεγγίσουμε και οι στόχοι που θέσαμε για κάθε μια από αυτές:

Γλώσσα:

- Ανάπτυξη του προφορικού λόγου και ενθάρρυνση περιγραφής του κάθε επαγγέλματος.
- Εμπλουτισμός του λεξιλογίου.

- Επαφή με διαφορετικά είδη έντυπου λόγου που συνδέονται με το θέμα.
- Ενθάρρυνση παραγωγής του γραπτού λόγου.

Μαθηματικά:

- Ανάπτυξη της λογικομαθηματικής σκέψης.
- Κατανόηση της κοινωνικής χρησιμότητας των μαθηματικών γνώσεων και δεξιοτήτων.
- Άσκηση της παρατηρητικότητας.
- Να μάθουν να απαριθμούν.
- Να κάνουν συγκρίσεις μεγεθών.

Μελέτη Περιβάλλοντος:

- Ανάπτυξη αυτοεκτίμησης, συνειδητοποίηση της μοναδικότητας.
- Ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων συνεργασίας.
- Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων.
- Ανακάλυψη του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.
- Επαφή με τον πολιτισμό, τα ήθη και τα έθιμα.
- Απόκτηση νέων γνώσεων.
- Να αντιληφθούν την αλληλεπίδραση του περιβάλλοντος με τις δραστηριότητες του ανθρώπου.
- Να αποκτήσουν θετικές συμπεριφορές και στάσεις για το περιβάλλον.
- Να αρχίσουν να αναγνωρίζουν τη σχέση της επιστήμης με την καθημερινή ζωή και τη χρησιμότητα των απλών μηχανών και επινοήσεων στη ζωή μας.
- Να αναπτύσσουν ενδιαφέρον για γεγονότα, προβλήματα ανθρώπων μιας διαφορετικής εποχής.
- Να αναγνωρίζουν ορισμένες πηγές ενέργειας.

Δημιουργία και Έκφραση:

- Εικαστική έκφραση μέσω της ζωγραφικής και του σχεδιασμού.
- Να πειραματιστούμε με διάφορα υλικά και να χρησιμοποιήσουμε διάφορες τεχνικές.

- Επαφή με έργα καλλιτεχνών.
- Έκφραση μέσω της δραματικής τέχνης.

Τεχνολογία:

- Αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο.
- Προβολή βίντεο.
- Φτιάχνουμε το δικό μας βίντεο.

Συνεργασία με Ελληνική Επιτροπή Νέων του CIOFF®

Κατά την διάρκεια διεκπεραίωσης του προγράμματος συνεργαστήκαμε με την Ελληνική Επιτροπή Νέων του CIOFF®. Σύμφωνα με τη σελίδα τους *«Το C I O F F® είναι μια Διεθνής Πολιτισμική, μη Κυβερνητική οργάνωση, (ΜΚΟ), που είναι Επίσημος Εταίρος της UNESCO. Το CIOFF ιδρύθηκε το 1970, και το χρέος του είναι η διασφάλιση, προώθηση και διάχυση του παραδοσιακού πολιτισμού και λαογραφίας.»*

Μέσα στα πλαίσια λοιπόν, της φετινής του δράσης θα ενταχθεί και η παρουσίαση της καλοκαιρινής μας γιορτής με τίτλο *«Τα παλιά επαγγέλματα»*. Στην διάρκεια που θα πραγματοποιηθούν οι πρόβες για την καλοκαιρινή μας γιορτή, μέλη της Επιτροπής Νέων θα συμβάλλουν με τον δικό τους τρόπο στην πραγματοποίησή της. Επίσης, μέρος των δραστηριοτήτων μας θα αναρτηθεί στην σελίδα του CIOFF®.

Οργάνωση της τάξης

Στην τάξη μας, δημιουργήθηκε η *γωνιά των παλιών επαγγελμάτων* που εμπλουτιζόταν και ανανεωνόταν κατά την διεκπεραίωση του προγράμματος, με ομαδικές αφίσες, βιβλία γνώσεων, κατασκευές, παραμύθια και ποικίλο εποπτικό υλικό.

Δραστηριότητες

Οι δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν για την ανάπτυξη του προγράμματος και την επίτευξη των στόχων που τέθηκαν, θα παρουσιαστούν με την χρονολογική σειρά που πραγματοποιήθηκαν.

Θεματική Ενότητα: « Παραδοσιακά Επαγγέλματα»

Πριν ξεκινήσουμε την αφήγηση του βιβλίου *«Παλιά επαγγέλματα, ζωντανέψτε..!»* το ερώτημα που τέθηκε στα παιδιά είναι τι σημαίνει ο όρος επάγγελμα που αναφέρεται στον τίτλο του βιβλίου. Μερικές από τις απαντήσεις που δόθηκαν από τα παιδιά είναι οι εξής: *«...επάγγελμα είναι η δουλειά που κάνει ο άνθρωπος...»*, *«...είναι αυτό που θέλουμε να γίνουμε: πιλότος, αστροναύτης, οδηγός τρένου, ηθοποιός...»*, *«...είναι κάτι σημαντικό που θέλουμε να γίνουμε...»*, *«...είναι κάτι που λες και μετά γίνεσαι...»*, *«...μπορούμε να γίνουμε ότι θέλει ο εαυτός μας...»*, *«...το επάγγελμα είναι η δουλειά...»*, *«...είναι οι ιδέες που έχει ο άνθρωπος...»*. Στη συνέχεια ρωτήθηκαν αν γνωρίζουν κάποια παλιά επαγγέλματα. Δεν αναφέρθηκε κάποιο από τα παιδιά, έτσι το ενδιαφέρον μας έγινε ακόμη πιο έντονο για το περιεχόμενο του βιβλίου.

Η Μυρσίνη και ο Άγγελος είναι οι δυο πρωταγωνιστές της ιστορίας και έχουν μαζί τους το Μυγδαλάκι ένα μικρό καφέ σκυλάκι. Όλη η οικογένεια πηγαίνει στο χωριό, όπου τους υποδέχονται η γιαγιά και ο παππούς. Το ενδιαφέρον για τα δυο αδέρφια ξεκινά *«...όταν η γιαγιά τους, τους δίνει την άδεια να εξερευνήσουν τη μεγάλη και γεμάτη παλιά πράγματα σοφίτα του σπιτιού.»*. Σε εκείνο το σημείο τα παιδιά ρωτήθηκαν τι φαντάζονται ότι κρύβεται στη σοφίτα και σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν η Μυρσίνη και ο Άγγελος, μπορεί να ανακαλύψουν στην σοφίτα *«...παλιά παιχνίδια της γιαγιάς...»*, *«...παλιά ρούχα και παπούτσια...»*, *«...παλιά έπιπλα...»*, *«...ένα παλιό μπιμπερό...»*, *«...έναν παλιό πίνακα...»*, *«...πολλά κουτιά...»*, *«... μια παλιά ομπρέλα...»*, *«...μια παλιά βαλίτσα...»*, *«...μια παλιά ζωή...»* ή *«...μια παλιά αγάπη...»*.

Τελικά, αρκετά αντικείμενα ανακάλυψαν τα δυο παιδιά στη σοφίτα της γιαγιάς τους και μέσα σε αυτά και ένα παλιό σεντούκι. Μέσα στο σεντούκι υπήρχε ένα παλιό ξεθωριασμένο βιβλίο γεμάτο ασπρόμαυρες φωτογραφίες. Χτυπώντας ο Άγγελος, ένα μικροσκοπικό καμπανάκι που κρεμόταν στον σελιδοδείκτη του βιβλίου κάτι μαγικό συνέβη. Το βιβλίο μεταμορφώθηκε σε μια μεγάλη καφετιά πόρτα και τα παιδιά βρέθηκαν σε ένα άγνωστο και παράξενο χωριό. Ήταν το χωριό των παλιών επαγγελμάτων. Εκείνη τη στιγμή ξεκίνησε για τους δυο ήρωες μας η περιπέτειά τους, όπως και για εμάς, σε αυτό το άγνωστο και παράξενο χωριό.

• Ο Καρβουνιάρης

Το πρώτο επάγγελμα που συναντήσαμε ήταν του Καρβουνιάρη. Το ενδιαφέρον των νηπίων κεντρίστηκε αμέσως καθώς δεν γνώριζαν την ύπαρξή του συγκεκριμένου επαγγέλματος. Επομένως άρχισε η αναζήτηση πληροφοριών.

Εποπτικό υλικό με εικόνες από το διαδίκτυο παρουσιάστηκαν στα παιδιά καθώς και ένα σχετικό βίντεο. Μάθαμε λοιπόν πόσο σημαντικός ήταν ο ρόλος του καρβουνιάρη καθώς φρόντιζε τους ανθρώπους, συμβάλλοντας στην καθημερινή τους ζωή. Συγκεκριμένα, οι άνθρωποι με τα κάρβουνα μπορούσαν να ζεσταθούν, να μαγειρέψουν, να ταξιδέψουν. Ρίχνοντας κάρβουνα στη σόμπα, μπορούσαν να ζεσταθούν και να μαγειρέψουν, όπως επίσης με την χρήση κάρβουνων μπορούσαν σιδερώσουν. Αντίστοιχη εικόνα με το σίδερο παλιού τύπου προκάλεσε ιδιαίτερα το ενδιαφέρον των παιδιών.

Επίσης, η πρόωση των μηχανοκίνητων πλοίων επιτυγχανόταν με τις κύριες μηχανές να χρησιμοποιούν ατμό που παρεχόταν από τους ατμολέβητες, οι οποίοι και λειτουργούσαν με καύση κάρβουνου. Επιπλέον, οι ατμάμαξες ή αλλιώς οι ατμομηχανές χρησιμοποιούσαν ως μέσο κίνησης τον ατμό με την καύση κάρβουνου. Έτσι δόθηκε και η αφορμή να μιλήσουμε για τις διάφορες μορφές ενέργειας καθώς σήμερα χρησιμοποιείται το πετρέλαιο ή το φυσικό αέριο.

Το ερώτημα τότε των παιδιών ήταν «..από πού έπαιρνε όλο αυτό το κάρβουνο ο Καρβουνιάρης;». Τότε αναφερθήκαμε στο καμίνι. Ο Καρβουνιάρης με τέχνη, έστηνε το καμίνι του τοποθετώντας τους κορμούς των δέντρων, στήνοντας ένα λόφο με ξύλα και έπειτα κάλυπτε το σωρό με άχυρο. Έπειτα, το καμίνι ήταν έτοιμο να αναφτεί και να αρχίσει η καύση. Η διαδικασία της καύσης ήταν επίπονη και χρονοβόρα, καθώς μπορούσε να διαρκέσει έως και 15 ημέρες ανάλογα με την ποσότητα του ξύλου. Σε όλη την διάρκεια της καύσης ο Καρβουνιάρης έπρεπε να παρακολουθεί το καμίνι, να τροφοδοτεί με τα απαραίτητα ξύλα, να ελέγχει τον αέρα που παρέχεται ή ακόμη μπορεί να χρειάζοταν να μετριάσει τη φωτιά σε περίπτωση που ήταν δυνατή. Όταν ήταν έτοιμα τα κάρβουνα τα έσβηνε με νερό και αφού κρύωναν τα τοποθετούσε σε σακιά και ήταν έτοιμα προς πώληση.

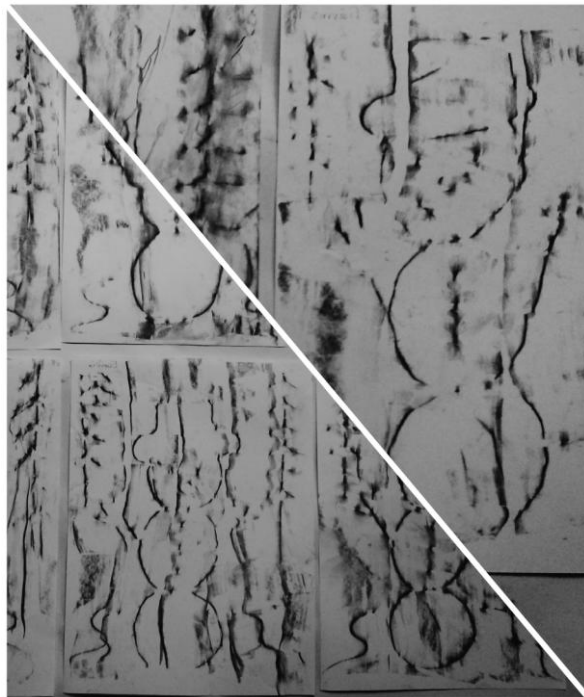
Αφού συλλέξαμε αυτές τις πληροφορίες ζωγραφίσαμε το επάγγελμα του Καρβουνιάρη:

Οι ζωγραφιές μας:

Έπειτα ασχοληθήκαμε με μια επιπλέον χρήση του κάρβουνου, το χρησιμοποιήσαμε ως μέσο εικαστικής έκφρασης. Κάναμε χρήση λοιπόν του κάρβουνου για να αποτυπώσουμε μια χειμωνιάτικη εικόνα με έναν χιονάνθρωπο.

• Ο Καστανάς

Επόμενο επάγγελμα που ασχοληθήκαμε είναι ο Καστανάς. Διάφορες εικόνες παρατηρήθηκαν από τα παιδιά και πρώτα αναφερθήκαμε στη φουφού, τη μικρή ψησταριά του Καστανά, όπου τα παιδιά αμέσως επισήμαναν τα κάρβουνα που χρειαζόταν ο Καστανάς από τον Καρβουνιάρη. Συνέδεσαν δηλαδή τα δυο επαγγέλματα. Πληροφορίες που συλλέξαμε για τον Καστανά είναι ότι το συγκεκριμένο επάγγελμα ήταν εποχιακό ξεκινούσε το φθινόπωρο με τα πρωτοβρόχια και δούλευε μέχρι το τέλος του χειμώνα. Επίσης, έστηνε τη φουφού του σε κάποιο πολυσύχναστο δρόμο. Συγκεκριμένα, η φουφού ήταν στρογγυλή, τσίγκινη και χωρισμένη σε τρία μέρη, όπου τοποθετούσε τα κάστανα ανάλογα με το μέγεθος τους. Μέχρι να πυρωθεί η φωτιά ο Καστανάς χαράκωνε τα κάστανα και όταν άρχιζαν να σκάζουν τα σκάλιζε με τη τσιμπίδα του. Στη συνέχεια, τα πρόσφερε στους περαστικούς μέσα σε χωνάκια που έφτιαχνε από εφημερίδες.

Επιπλέον, μάθαμε το τραγούδι του Καστανά:

Ο Καστανάς

Στου σχολειού μας τη γωνιά,
βλέπω έναν καστανά,
με το κρύο, με το χιόνι
στέκει εκεί και δεν κρυώνει.
Καστανάκια καστανάκια
για καλά μικρά παιδάκια.
Την φουφού του έχει μπροστά,
τη σκαλίζει, τη φυσά
κι ειν' τα κάστανα του αφράτα
κι είναι όλα μυρωδάτα.

Έπειτα ζωγραφίσαμε το επάγγελμα του Καστανά:

Οι ζωγραφιές μας:

Ακόμη, διαβάσαμε και το παραμύθι της Καστανούλας και του Καστανούλη. Εκεί μάθαμε ότι η καστανιά είναι δέντρο φυλλοβόλο, και το κάστανο κρύβεται σε ένα αγκαθωτό περίβλημα το οποίο ανοίγει όταν ωριμάσει. Είναι ένας καρπός, που τον συλλέγουμε το φθινόπωρο και τον καταναλώνουμε όλο το χειμώνα.

Καθώς το παραμύθι μας δεν είχε εικονογράφηση κάποιες πλαστικοποιημένες εικόνες έκαναν πιο ζωνρή την αφήγηση της ιστορίας της Καστανούλας και του Καστανούλη. Έπειτα, χρησιμοποιήθηκαν από τα παιδιά για δραματοποίηση της ιστορίας.

Στη συνέχεια, ζωγραφίσαμε τον Καστανούλη και την Καστανούλα:

Επιπροσθέτως, χρησιμοποιήσαμε κάστανα για να φτιάξουμε την καφέ αρκούδα που τον χειμώνα πέφτει σε χειμερία νάρκη. Ταιριάξαμε δυο καστανάκια και με πλαστελίνη το κάθε παιδί κόλλησε τα χαρακτηριστικά της αρκούδας.

Επιπλέον, φτιάξαμε και την σπηλιά της αρκούδας χρησιμοποιώντας την τεχνική παπιέ μασιέ. Με κόλλα, χαρτοπετσέτες και χρησιμοποιώντας ένα χάρτινο πιάτο ως βάση και ένα πλαστικό ποτήρι για το άνοιγμα της σπηλιάς, η σπηλιά της αρκούδας, ολοκληρώθηκε.

Ακόμη, παίξαμε με τα καστανάκια και τους αριθμούς.

Και μάθαμε ένα αίνιγμα για τα κάστανα.

Από έξω είναι αγκαθωτό
Κι από μέσα μαλλιαρό
Κι από μέσα από το μαλλί
Μια μπουκιά καλή.
Τι είναι; Το κάστανο.

Ομαδική αφίσα για τα Επαγγέλματα του Καρβουνιάρη, του Καστανά και του Τελάλη.

Αφού ολοκληρώσαμε την αναφορά μας στα επαγγέλματα του Καρβουνιάρη και του Καστανά φτιάξαμε μια ομαδική αφίσα για να αρχίσει η τάξη μας να διαμορφώνεται και να εισχωρεί σε ένα κλίμα μιας άλλης εποχής και την οποία προσπαθούμε να ανακαλύψουμε.

Με πινέλα και με σφουγγάρι και την ένθερμη συμμετοχή των παιδιών η αφίσα ολοκληρώθηκε και το αποτέλεσμα μας ικανοποίησε. Πέρα από τον Καρβουνιάρη και τον Καστανά στην αφίσα μας εμφανίστηκε και η μορφή ενός κύριου που φαινόταν «...να φωνάζει...», ίσως «...βοήθεια...». Αλλά γνωρίζαμε που θα βρούμε την απάντηση. Στο βιβλίο με τα παλιά επαγγέλματα. Έτσι, επιστρέψαμε στο βιβλίο και αφού αναζητήσαμε στις σελίδες του αυτόν τον κύριο, γνωρίσαμε τον Τελάλη. Βέβαια στην αφίσα μας δεν παραλείψαμε τους δυο ήρωες της ιστορίας μας, την Μυρσίνη και τον Άγγελο και φυσικά και το Μυγδαλάκι.

- **Ο Τελάλης**

Ο Τελάλης ή αλλιώς Ντελάλης διαλαλούσε τα νέα στους κατοίκους των χωριών που θα έπρεπε να μάθουν καθώς δεν υπήρχε άλλος τρόπος να ενημερωθούν, ή διαφήμιζε τηνπραμάτεια που έφερναν στις πλατείες των χωριών οιπραματευτάδες. Βάζοντας τις παλάμες στο στόμα σαν χωνί και με τη βροντερή του φωνή, τριγυρνούσε στις γειτονιές και μετέφερε τις πιο χρήσιμες πληροφορίες.

• Ο Λούστρος

Επόμενο επάγγελμα που συλλέξαμε πληροφορίες ήταν ο Λούστρος. Τα παιδιά δεν γνώριζαν την ύπαρξη του συγκεκριμένου επαγγέλματος. Λούστρος, λοιπόν, ονομάζεται ο πλανόδιος που το επάγγελμά του ήταν να καθαρίζει και να γυαλίζει παπούτσια. Καθώς παλιά οι άνθρωποι δεν είχαν τόσα πολλά ζευγάρια παπούτσια ούτε και μπογιές ώστε να τα βάφουν και για να τα συντηρούν ο Λούστρος αποτελούσε ένα κομμάτι της καθημερινότητας των ανθρώπων.

Είχε ένα κασελάκι με κάθε λογής βερνίκια και βούρτσες και καθώς οι δρόμοι ήταν κατά κύριο λόγο χωματόδρομοι η δουλειά τους ήταν αυξημένη. Ο πελάτης ακουμπούσε το πόδι του στην βάση της κασέλας και τα υπόλοιπα τα έκανε ο Λούστρος. Ξεσκόνιζε το παπούτσι, έβαζε αλοιφή και την άπλωνε με την βούρτσα.

Ιδιαίτερη εντύπωση έκανε στα νήπια η εικόνα ενός παιδιού που φαινόταν να γράφει σε ένα βιβλίο και μπροστά του είχε το κασελάκι. Η εικόνα αυτή λοιπόν προκάλεσε μια συζήτηση μεταξύ των νηπίων όπου αναφέρθηκε «...ότι ένα παιδί έχει ανάγκη από φροντίδα, αγάπη, παιχνίδι...», «...είναι δύσκολο να δουλεύει και να διαβάζει...», «...ίσως να πρέπει να βοηθήσει την οικογένειά του...», «...μπορεί να μην έχει γονείς...». Οι απόψεις πολλές που ακούστηκαν αλλά όλα τα παιδιά συμφώνησαν ότι τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην αγάπη, στην οικογένεια, στην φροντίδα, στο παιχνίδι, και «...η δουλειά είναι αυτό που θέλουμε να κάνουμε όταν γίνουμε μεγάλοι...».

• Ο Τσαγκάρης και η Κορδελιάστρα

Σειρά έχει το επάγγελμα του Τσαγκάρη. Μια από τις πληροφορίες που μάθαμε για τον Τσαγκάρη είναι ότι κατασκεύαζε ή επιδιόρθωνε παπούτσια. Συνήθως φορούσε μια μακριά ποδιά και δούλευε για ώρες πάνω στο πάγκο του, ο οποίος ήταν γεμάτος εργαλεία. Μαζί του εργαζόταν η Κορδελιάστρα που με την μηχανή γάζωνε κομμάτια από δέρμα και φρόντιζε τα παπούτσια να ήταν όσο πιο γερά και καλά κολλημένα γινόταν. Επίσης μαζί του εργάζονταν και τα Τσιράκια, οι μαθητευόμενοι του.

Όλες οι εργασίες για την κατασκευή των παπουτσιών γινόταν με το χέρι. Αρχικά ο Τσαγκάρης έπαιρνε τη φόρμα του ποδιού καθώς ο πελάτης πατούσε το πόδι του σε ένα χοντρό χαρτόνι και έπειτα έκοβε το σχέδιο του ποδιού. Από την μεριά της η Κορδελιάστρα έπαιρνε τα δέρματα και έραβε το πάνω μέρος και έπειτα το έδινε στον Τσαγκάρη να το τοποθετήσει στο καλαπόδι και να καρφώσει την σόλα από κάτω με πρόκες καθώς κόλλα δεν υπήρχε. Για να ολοκληρωθούν οι εργασίες ώστε να φτιαχτεί ένα ζευγάρι παπούτσι χρειάζονταν δύο ημέρες.

Μερικά από τα εργαλεία που χρησιμοποιούσε ο Τσαγκάρης είναι: τανάλιες, σφυριά, βελόνες, λίμες, μεζούρα, το τρυπητήρι που άνοιγε τις τρύπες για τα κορδόνια, το αμόνι όπου τοποθετούσε το παπούτσι για να το επεξεργαστεί και να το τελειοποιήσει, τη φαλτσέτα οι οποίες ήταν μακριές λάμες για να κόβει τα δέρματα και να ξυρίζει τα τακούνια και τις σόλες και πολλά ακόμη εργαλεία.

Καθώς αναφερθήκαμε στον Τσαγκάρη και παρατηρήσαμε εικόνες από το διαδίκτυο την επόμενη μέρα ένα από τα νήπια, μας παρουσίασε στην τάξη τον *Άρη τον Τσαγκάρη*, ένα βιβλίο του Τριβιζά Ευγένιου.

Το βιβλίο αναφέρεται στον Άρη τον Τσαγκάρη, ο οποίος έφτιαχνε παπούτσια για τα ζώα. Κάθε μέρα της εβδομάδας εκλεκτοί πελάτες πήγαιναν στο μαγαζί του. Πρώτος ο Πελοπίδας ο Πελαργός που ήθελε ένα παπούτσι για να στέκεται στο ένα πόδι. Στη συνέχεια, η Πάπια η Πηνελόπη που ζήτησε γοβάκια και ο Λεωνίδας ο Λαγός που ήθελε τέσσερα αθλητικά παπούτσια για να ξεφεύγει. Έπειτα, η Ζουζού η Χρυσόμυγα ζήτησε από τον Τσαγκάρη μας, έξι ολόχρυσα παπούτσια. Επίσης, ο Χαράλαμπος το χταπόδι ήθελε οχτώ παπούτσια ποδοσφαιρικά και ακολούθησε ο Δράκος Βραχμάνινοφ ο οποίος ζήτησε δέκα αρβύλες. Τη στιγμή που σάστισε όμως ο Άρης ο Τσαγκάρης ήταν όταν η Ντολорές η Σαρανταποδαρούσα του ζήτησε σαράντα παπούτσια. Την Κυριακή, την τελευταία ημέρα της εβδομάδας όλοι οι πελάτες

επισκέφτηκαν τον Άρη τον Τσαγκάρη και του πρόσφεραν δώρα. Στο τέλος της ιστορίας εμφανίζεται και ο Παπουτσωμένος Γάτος όπου ζητά δουλειά από τον Άρη τον Τσαγκάρη.

Στο τέλος τα παιδιά ρωτήθηκαν πως τους φάνηκε η ιστορία του Άρη του Τσαγκάρη καθώς και αν πιστεύουν πως είναι εύκολο ή δύσκολο το επάγγελμα του. Οι απαντήσεις που δόθηκαν είναι: «...μου φάνηκε δύσκολη η δουλειά του Τσαγκάρη και κάποια στιγμή πίστεψα ότι δεν θα προλάβει να τελειώσει όλα τα παπούτσια...», «... η δουλειά του Άρη του Τσαγκάρη ήταν πολύ δύσκολη, δεν ήξερα ότι έτσι έφτιαχναν τα παπούτσια...», «...μου άρεσε που έφτιαχνε παπούτσια για τους άλλους...», «...ήταν δύσκολα τα αποτυπώματα που αφήναν τα ζώα...», «...δύσκολο επάγγελμα γιατί έπρεπε να φτιάξει 5, 6, 15 παπούτσια μαζί...», «...είχε πολλά να κάνει ο Άρης ο Τσαγκάρης, κάθε μέρα ερχόταν και άλλο ζώο για να φτιάξει παπούτσια...», «...έκανε τα χατίρια σε όλα τα ζώακια και τους έφτιαχνε τα παπούτσια αν και μπορεί να ήταν κουρασμένος ή να νύσταζε...», «...ήταν λίγο εύκολο και λίγο δύσκολο, εύκολο όταν έλεγε στα ζώα να βουτήξουν τα πόδια τους στην μπογιά και αφήναν το τύπωμά τους, δύσκολο όταν έπρεπε να φτιάξει τα παπούτσια με τα εργαλεία του...».

Ακόμη παίξαμε με τους ήρωες της ιστορίας, μετρήσαμε, προσθέσαμε και αφαιρέσαμε τα παπούτσια που έφτιαχνε ο Άρης ο Τσαγκάρης.

Στη συνέχεια εκφραστήκαμε εικαστικά απαντώντας σε ένα από τα ερωτήματα του βιβλίου για το τι είδος παπούτσια θα θέλαμε να μας χαρίσουν. Τα παιδιά ζωγράφισαν παπούτσια με φτερά για να μπορούν να ταξιδεύουν όποτε θέλουν, παπούτσια σούπερ ήρωα που σε κάνουν αόρατο, παπούτσια για να μπορούν να περπατούν στο ταβάνι καθώς τους φάνηκε αστεία σαν ιδέα, παπούτσια μπάσκει για να βάζουν πάντα καλάθια, παπούτσια ποδοσφαίρου για να τρέχουν σφαίρα στους αγώνες, παπούτσια για να σκαρφαλώσουν ως την κορυφή του ψηλότερου βουνού και τέλος παπούτσια που τα φοράς και δεν σταματάς να χορεύεις.

• **Μοδίστρα/Ράφτης**

Συνεχίζοντας την περιήγηση μας στο χωριό του Παλιών Επαγγελματιών συναντήσαμε την Μοδίστρα. Τότε μάθαμε ότι τα παλιά τα χρόνια που δεν υπήρχαν μαγαζιά για να αγοράσεις «έτοιμα» ρούχα, οι γυναίκες έραβαν τα ρούχα τους στη Μοδίστρα ενώ οι άντρες στον Ράφτη (Αγγελοπούλου, 2017). Η Μοδίστρα λοιπόν, όχι μόνο έραβε αλλά επιδιόρθωνε και μάλωνε τα ρούχα. Ακόμη, είτε είχε το δικό της εργαστήριο είτε την καλούσαν στα σπίτια. Οι πελάτες διάλεγαν το ύφασμα έπειτα, η Μοδίστρα αφού έπαιρνε τα μέτρα της πελάτισσας έφτιαχνε το πατρών. Στη συνέχεια,

έκοβε το ύφασμα και οι πρόβες ξεκινούσαν. Η Μοδίστρα έπαιρνε την πελότα, το μικρό μαξιλαράκι όπου πάνω του τοποθετούσε τις καρφίτσες και έστηνε το ρούχο πάνω στην πελάτισσα. Τότε, είτε το φάρδαινε ή το στένευε μέχρι να ταιριάζει στα μέτρα της πελάτισσας. Τέλος, το έραβε κομμάτι κομμάτι στην ραπτομηχανή της, το βασικό εργαλείο της.

Η ραπτομηχανή αρχικά ήταν χειροκίνητη και στη συνέχεια έγινε ποδοκίνητη. Επιπλέον βασικά εργαλεία της αποτελούν, η μεζούρα, η σημαδόπετρα, η πελότα, το σίδερο, οι κουβαρίστρες, η δαχτυλήθρα κ.α.

Σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν από τα παιδιά το επάγγελμα της Μοδίστρας τους φάνηκε ενδιαφέρον αλλά ταυτόχρονα και δύσκολο καθώς «...έπρεπε να φτιάχνει πολλά ρούχα για τους ανθρώπους...» και «...σίγουρα θα έκανε πολλές μέρες για να τα ετοιμάσει...». Επίσης, «...έκανε τους ανθρώπους εντυχιμένους αφού έφτιαχνε ρούχα μόνο γι' αυτούς...». Ακόμη, κάποια από τα νήπια ανέφεραν ότι οι γιαγιάδες τους, ξέρουν να ράβουν με την ραπτομηχανή είτε να πλέκουν με βελόνες.

Έπειτα από τις πληροφορίες που μάθαμε και τις εικόνες που παρατηρήσαμε σειρά είχε η ανάγνωση του βιβλίου «*Ο Ραφτάκος των λέξεων*» του Παπαθεοδούλου Αντώνη. Το συγκεκριμένο βιβλίο αναφέρεται σε έναν Ράφτη που ζούσε σε μια μικρή πόλη. Αυτός ο Ράφτης λοιπόν, ήταν μοναδικός για δύο λόγους. Ο πρώτος είναι ότι ήταν ο μοναδικός Ράφτης που είχε η πόλη και ο δεύτερος είναι ότι δεν χρησιμοποιούσε κλωστές και νήματα για να ράβει τα υφάσματά του ούτε και μαλλί για τα πλεκτά του. Χρησιμοποιούσε ένα μοναδικό υλικό, τις λέξεις. Λέξεις από παραμύθια, ποιήματα, τραγούδια, ιστορίες παλιές, λεξικά και εγκυκλοπαίδειες. Λέξεις προσεκτικά διαλεγμένες, έμπαιναν η μια δίπλα στην άλλη, τα γράμματα μπλέκονταν μεταξύ τους και με αυτό τον τρόπο σχηματίζονταν ολόκληρες προτάσεις που ένωναν τα υφάσματα μεταξύ τους ή έπλεκαν τα πλεκτά. Λέξεις ζεστές για τα χειμωνιάτικα ρούχα, λέξεις δροσερές για το καλοκαίρι. Τότε τα νήπια ρωτήθηκαν τι είδους λέξεις θα μπορούσαν να είναι αυτές. Για το χειμώνα αναφέρθηκαν οι λέξεις: τζάκι, φωτιά, φλόγες, σόμπα, φούρνος, ήλιος, ζέστη. Στη συνέχεια προσπαθήσαμε να βρούμε και δροσερές λέξεις. Τα παιδιά είπαν: παγωτό, καρπούζι, πεπόνι, ανανάς, θάλασσα, βουτιά, ψυγείο, παγάκι.

Παρόλα αυτά, οι πελάτες δεν πρόσεχαν τις λέξεις, τους απασχολούσαν περισσότερο τα σχέδια, τα χρώματα ή οι δοκιμές.

Τα χρόνια όμως πέρασαν, η πόλη μεγάλωσε και οι άνθρωποι ξέχασαν σιγά σιγά τον μοναδικό τους Ράφτη. Επέλεξαν ρούχα έτοιμα από τις βιτρίνες των μεγάλων μαγαζιών κι ο Ράφτης πήρε το δρόμο των ξεχασμένων πραγμάτων (Πάππος Απόστολος, 2015) και όπως επισημάνθηκε από τα παιδιά σίγουρα θα ήταν λυπημένος, στεναχωρημένος και θα ένιωθε πόνο στην καρδιά του αφού κανείς πια δεν τον θυμόταν. Το μόνο σίγουρο είναι ότι δεν του άξιζε αυτή τη συμπεριφορά, «...έπρεπε έστω να πηγαίνουν να τον βλέπουν και να τον αγαπάνε...».

Όμως, ένας βαρύς χειμώνας έφερε την ανατροπή στη ζωή του Ραφτάκου. Οι άνθρωποι μη μπορώντας να βρουν τρόπο να ζεσταθούν, θυμήθηκαν τον Ραφτάκο καθώς ήταν ο μόνος που θα μπορούσε να τους ζεστάνει. Στο τέλος, όσο και να μεγάλωνε η πόλη τους δεν τον ξέχασαν ποτέ ξανά.

Η ιστορία του Ραφτάκου μας άγγιξε πολύ και τα νήπια ένιωσαν ικανοποίηση με το τέλος της ιστορίας καθώς δεν τους άρεσε καθόλου όταν οι άνθρωποι την πόλης ξέχασαν εντελώς τον Ραφτάκο, ο οποίος κατέληξε να είναι μόνος. Επιπλέον, στο τέλος της ιστορίας ρωτήθηκαν ποιο ακόμη στοιχείο της ιστορίας τους έκανε εντύπωση. Τότε τα παιδιά αναφέρθηκαν στις λέξεις που χρησιμοποιούσε ο Ραφτάκος, καθώς επίσης στο γεγονός ότι έδειχνε ευτυχισμένος κάνοντας την δουλειά του και μέσα από αυτή έκανε ευτυχισμένους και τους ανθρώπους που πήγαιναν σε αυτόν.

Ομαδική αφίσα για τα Επαγγέλματα του Άρη του Τσαγκάρη και του Ράφτη των λέξεων.

Καθώς το ενδιαφέρον των νηπίων ήταν έντονο και για τους δυο αυτούς ήρωες εργαστήκαμε ομαδικά και δημιουργήσαμε την αφίσα μας.

Όταν ολοκληρώθηκε η αφίσα ένα από τα νήπια πρότεινε να φτιάξουμε τον πάγκο του Τσαγκάρη. Όλα τα παιδιά συμφώνησαν με ενθουσιασμό, αλλά τι υλικά θα χρησιμοποιήσουμε; Η απάντηση δόθηκε αμέσως. Τα υλικά που θα χρειαστούμε είναι: χαρτόκουτες, διαφανή ταινία, ψαλίδι, χαρτί του μέτρου.

Πρώτα διαλέξαμε τις κούτες που θα χρειαστούμε και στη συνέχεια τις ενώσαμε με ταινία.

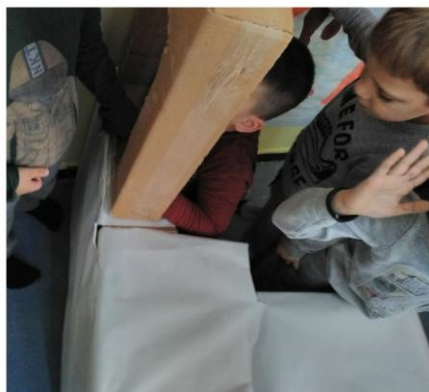
Στην συνέχεια ντύσαμε τα κουτιά με το χαρτί του μέτρου.

Τι εργαλεία θα έπρεπε να βάλουμε στο πάγκο του Τσαγκάρη; Αναζητήσαμε στις εικόνες που είχαμε από το διαδίκτυο, αλλά και από ένα καινούργιο βιβλίο που εμφανίστηκε στην βιβλιοθήκη μας με τίτλο «Φωτογραφικές μνήμες της Κυπρισσίας». Αυτό το βιβλίο αποτελεί ένα φωτογραφικό λεύκωμα με πρόσωπα, τοπία, και στιγμιότυπα της Κυπρισσίας. Μία από τις ενότητες αναφέρεται και στα παλιά επαγγέλματα. Στις σελίδες αυτές βρήκαμε πολλά επαγγέλματα που ήδη έχουμε αναφερθεί όπως ο λούστρος αλλά επικεντρωθήκαμε να βρούμε τον πάγκο του Τσαγκάρη και ο στόχος επιτεύχθηκε.

Έτσι, αποφασίσαμε να ζωγραφίσουμε μερικά εργαλεία πάνω στον πάγκο καθώς επίσης να προσπαθήσουμε να φτιάξουμε μερικά. Το ενδιαφέρον ήταν τόσο έντονο που η ενασχόληση των παιδιών με τον πάγκο του Τσαγκάρη ξεκίνησε αμέσως.

Στη συνέχεια άρχισε το στήσιμο του πάγκου. Φτιάξαμε το μέρος που τοποθετήθηκαν τα παπούτσια χρησιμοποιώντας ένα κουτί χάρτινο. Επίσης, με ρολάκια υγείας που τα ντύσαμε φτιάξαμε ένα σφυρί και επιλέξαμε να φτιάξουμε και το αμόνι χρησιμοποιώντας οντουλέ χαρτί. Προσθέσαμε μια αφίσα που μας βοήθησε να μάθουμε να δένουμε τα κορδόνια μας καθώς και έναν ποδομετρητή για να μπορέσει να Τσαγκάρης να έχει το νούμερο του κάθε πελάτη. Επιπλέον, επισημάνθηκε από τα νήπια ότι θα έπρεπε να προσθέσουμε και μια ταμπέλα για το πότε είναι ανοιχτό και πότε δεν θα μπορούν να εξυπηρετηθούν οι πελάτες.

Στη συνέχεια αποφασίσαμε ότι τρία νήπια θα παίζουν κάθε φορά στην γωνιά του Τσαγκάρη. Έτσι, τα παιδιά είπαν ότι ο ένας θα έπαιρνε τον ρόλο του Τσαγκάρη, ο άλλος του βοηθού και τέλος η πολύτιμη βοηθός του Τσαγκάρη, η Κορδελιάστρα. Φτιάξαμε ποδιές και προσθέσαμε στην γωνιά μας, χαρτιά του μέτρου, ψαλίδια, μολύβια και χρωματιστές κορδέλες. Αφού διαπιστώθηκε ότι δεν χρειαζόμασταν κάτι ακόμη, το παιχνίδι ξεκίνησε.

Ο Τσαγκάρης καθοδηγούσε τους βοηθούς του ώστε να εξυπηρετούνται οι πελάτες. Κάποιος λοιπόν από τους βοηθούς, χρησιμοποιώντας χαρτί του μέτρου έπαιρνε την φόρμα του ποδιού και για να γνωρίζει ακριβώς το νούμερο του ποδιού χρησιμοποιούσε τον ποδομετρητή.

Ο πελάτης βέβαια ενημέρωνε τι είδος παπουτσιού επιθυμούσε και τέλος ο Τσαγκάρης ενημέρωνε πότε θα ολοκληρωθεί η παραγγελία.

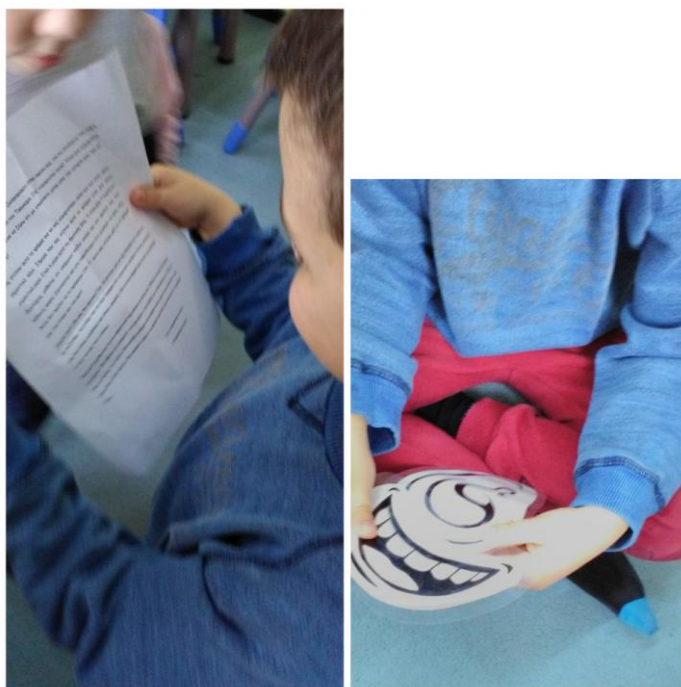

Η γωνιά του Τσαγκάρη κράτησε για αρκετό χρονικό διάστημα το ενδιαφέρον των παιδιών. Μέσα από το παιχνίδι τα νήπια έρχονταν καθημερινά σε επαφή με αριθμούς, προσπάθησαν να μάθουν να δένουν κορδόνια και κάποια το κατάφεραν και κάτι ακόμη που πρέπει να σημειωθεί είναι το γεγονός ότι συνεργάζονταν για να ολοκληρωθούν οι εργασίες στην συγκεκριμένη γωνιά.

Δίπλα από τον Τσαγκάρη βρισκόταν βέβαια ο Ραφτάκος που δεν θα μπορούσαμε να παραλείψουμε να φτιάξουμε τον πάγκο του. Με τον ίδιο τρόπο, δηλαδή με χαρτόκουτες, χαρτί του μέτρου, ταινία και ψαλίδια στήθηκε και ο πάγκος του Ραφτάκου με την ραπτομηχανή του. Η γωνιά του Ραφτάκου σχετίστηκε άμεσα με μια Παγκόσμια Ημέρα με την «Ημέρα κατά της Σχολικής Βίας» που θα αναλυθεί στην συνέχεια.

Δραστηριότητες με αφορμή την 6^η Μαρτίου: «Παγκόσμια Ημέρα κατά της Σχολικής Βίας»

Με αφορμή την γωνιά του Ραφτάκου επιλέχτηκε ένας διαφορετικός τρόπος να προσεγγίσουμε την Παγκόσμια Ημέρα κατά του Σχολικού Εκφοβισμού. Το πρωί την ώρα του ελεύθερου παιχνιδιού ένα από τα νήπια που βρισκόταν στην βιβλιοθήκη μόλις πήρε το βιβλίο του Ραφτάκου ένας φάκελος έπεσε μέσα από το βιβλίο, γεγονός το οποίο μαγνήτισε αμέσως το ενδιαφέρον των παιδιών και προέκυψε καταγισμός ερωτήσεων. Την επόμενη κιόλας στιγμή συγκεντρωθήκαμε στην παρεούλα για να δούμε σε τι αναφέρεται αυτό το γράμμα. Μέσα λοιπόν στον φάκελο δεν υπήρχε μόνο ένα γράμμα αλλά υπήρχε και μια εικόνα στόματος και μια αυτιού.

Το γράμμα, όπως αποκαλύφθηκε ήταν από τον Ραφτάκο μας. Το πώς βρέθηκε μέσα στο βιβλίο, ήταν ένα ερώτημα που προβλημάτισε όλα τα παιδιά και δόθηκαν διάφορες απαντήσεις όπως «...μπορεί να βγήκε από το βιβλίο...,μπορεί να ήρθε στο σχολείο μας το πρωί, πριν έρθουμε εμείς...». Όμως στην άποψη που συμφώνησαν όλα τα παιδιά ήταν η εξής: «...ο Ραφτάκος μπορεί να έφτιαξε ρούχα με αόρατες λέξεις και να έγινε αόρατος, γι' αυτό δεν τον είδαμε...». Αρχικά ο Ραφτάκος μας ήθελε να μας ευχαριστήσει που φτιάξαμε μια τόσο ωραία αφίσα με τον ίδιο και στην συνέχεια ήθελε να μας ενημερώσει ότι ήταν μια σημαντική μέρα. Η ημέρα κατά της Σχολικής Βίας. Έτσι ξεκίνησε μια συζήτηση για την Βία με τα νήπια. Σύμφωνα με τις

απαντήσεις των παιδιών Βία είναι: «...να μιλάμε άσχημα..., ...να χτυπάμε τον άλλον..., ...να κοροϊδεύουμε τον φίλο μας...».

Αλλά το γράμμα του Ραφτάκου δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη. Έπειτα, αναφέρθηκε στο γεγονός ότι γνώριζε πως μερικές φορές ακόμη και στο δικό μας σχολείο κάποια παιδιά ξεχνούσαν τα λογάκια τα γλυκά και είτε κοροΐδευαν είτε κατέληγαν να χτυπούν τον φίλο τους. Για αυτό το λόγο και μας έστειλε το στόμα και το αυτί, για να μας θυμίσει ότι πρέπει να συζητάμε, να μιλάμε και να λέμε όμορφα και ευγενικά λογάκια στους φίλους μας και στους μεγάλους και στους μικρούς. Και το πιο σημαντικό, που δεν θα πρέπει να ξεχνάμε είναι να ακούμε τι έχει να μας πει ο άλλος.

Στο τέλος, ο Ραφτάκος μας ζήτησε μια χάρη. Μας ζήτησε να φτιάξουμε ένα βάζο με καινούργιες λέξεις που με αυτές τις λέξεις θα μπορούσε να φτιάξει ρούχα για παιδιά που όταν ξεχνιούνται και στερεύουν από ζεστές και γλυκές λέξεις θα φορούν αυτά τα ρούχα και θα ζεσταίνεται η καρδιά τους.

Και βεβαία δεν θα μπορούσαμε να αρνηθούμε τη χάρη που μας ζήτησε ο Ραφτάκος μας. Ενδεικτικά μερικές λέξεις που ειπώθηκαν από τα παιδιά είναι οι εξής: *φιλία, χαμόγελο, ζεστό, αγάπη, χαρά, παιχνίδι, καλοσύνη, καρδιά, αγκαλιά, δύναμη, σοφία, ηρεμία, δικαιοσύνη, φροντίδα, ευτυχία, στοργή, μοιράζω, χαρίζω, δέχομαι, ευχαριστώ*. Βάλαμε X στον φόβο, στην βία και φωνάξαμε ένα ΣΤΟΠ στην άσχημη συμπεριφορά.

Έτσι το βάζο με τις λέξεις πήρε την θέση του στη γωνιά του Ραφτάκου. Επίσης δυο καρτέκλες προστέθηκαν στη γωνιά που στην μια βάλαμε το αυτί και στην άλλη το στόμα και αποφασίσαμε ότι αν κάποια στιγμή προέκυπτε η ανάγκη, θα μας δινόταν η ευκαιρία να καθίσουμε σε αυτές τις καρτέκλες και να λύσουμε με την συζήτηση την διαφωνία που θα βρισκόταν σε εξέλιξη.

Οι καρτέκλες δεν άργησαν τις επόμενες μέρες να χρησιμοποιηθούν από τα παιδιά. Η γωνιά αυτή τελικά μας έφερε έναν διαφορετικό και πιο ενδιαφέρον τρόπο ώστε τα παιδιά να επιλύουν τις διαφωνίες τους.

Για να ολοκληρώσουμε όμως την αναφορά μας στον Ραφτάκο, πρέπει να αναφερθούμε στο γεγονός ότι δεν μείναμε μόνο στη δημιουργία του βάζου αλλά ζωγραφίσαμε ώστε να χαρίσουμε ζωγραφιές στον Ραφτάκο και ήμασταν σίγουροι ότι θα έβρισκε τρόπο να τις πάρει. Έτσι τις βάλαμε μέσα στο βιβλίο του. Την επόμενη μέρα όλο αγωνία κατευθίαν μπαίνοντας στην τάξη όλα τα παιδιά κατευθύνθηκαν προς την Βιβλιοθήκη. Οι ζωγραφιές μας δεν ήταν στην θέση τους και αυτό μας χαροποίησε. Καθώς λοιπόν, η ενασχόληση μας ήταν ελεύθερη στις γωνιές και τα νήπια είχαν ξεκινήσει να φτιάχνουν ρούχα με κομμάτια ύφασμα και λέξεις από το βάζο, όπως ο Ραφτάκος μας,

το κουδούνι του σχολείου μας χτυπά και ένας ακόμη φάκελος φτάνει στα χέρια μας. Ήμασταν σίγουροι πως ήταν από τον Ραφτάκο και βέβαια στην συνέχεια επιβεβαιωθήκαμε. Το γράμμα που βρήκαμε ήταν το εξής:

Καλημέρα παιδιά της Γελαστής Πολιτείας!

Έλαβα τις υπέροχες ζωγραφιές σας! Σας ευχαριστώ πολύ και σας ανταποδίδω την αγάπη που μου δείχνετε! Επίσης, σας ευχαριστώ πολύ για τα όμορφα λόγια που μου είπατε στο γράμμα σας!

Ακόμη, σας είμαι ευγνώμων που κάνατε πράξη την επιθυμία μου να βρείτε λέξεις που θα με βοηθήσουν να φτιάξω ρούχα που όχι μόνο θα ζεσταίνουν καρδιές αλλά θα έχουν και κάτι σημαντικότερο να θυμίζουν σε αυτόν που τα φοράει. Θα του θυμίζει δηλαδή να λέει όμορφες και ευγενικές λέξεις, σαν και αυτές που είπατε εσείς και να ακούει με σεβασμό αυτόν που μιλάει!

Πιστεύω ότι αυτές τις λέξεις θα τις φυλάξετε καλά μέσα στην καρδούλα σας και όταν ξεχνιέστε θα υπάρχουν πάντα στο βάζο σας για να τις χρησιμοποιήσετε. Επιπλέον, το αφτί και το στόμα που σας έστειλα ελπίζω να σας φάνηκαν χρήσιμα!!

Τέλος, θέλω να πιστεύω ότι δεν θα με ξεχάσετε, όπως έκαναν οι άνθρωποι κάποτε της πόλης που ακόμη ζω και που ξέρετε; Μπορεί να είμαι ο Ραφτάκος της γειτονιάς σας!

Σας χαιρετώ,

Ο Ραφτάκος σας!

Έτσι λοιπόν έκλεισε η επικοινωνία μας με τον Ραφτάκο. Βέβαια τα παιδιά συνέχισαν να ζωγραφίζουν και να αφήνουν ζωγραφιές στο βιβλίο του για αρκετές εβδομάδες.

Στη συνέχεια η φωτογραφία που παρατίθεται δείχνει την τελική μορφή που είχαν διαμορφωθεί οι πάγκοι του Τσαγκάρη και του Ραφτάκου.

• Υφάντρα

Συνεχίζοντας την αναφορά μας στα παλιά επαγγέλματα ασχοληθήκαμε και με την Υφάντρα. Πριν φτάσουμε όμως στην Υφάντρα ξεκινήσαμε από το μαλλί. Από πού προέρχεται το μαλλί; Ήταν το πρώτο ερώτημα που τέθηκε στα νήπια. Αφού παρατηρούμε εικόνες που δείχνουν την διαδικασία πως από το πρόβατο φτάνουμε στο μαλλί, παρακολούθησαμε σχετικό βίντεο στον υπολογιστή. Συγκεκριμένα, στην αρχή παρακολούθησαμε το κούρεμα των προβάτων, ύστερα ακολούθησε το πλύσιμο του μαλλιού, η βαφή, η επεξεργασία του με την ρόκα και το αδράχτι και τέλος φτάσαμε στον αργαλειό.

Πιο αναλυτικά, το κούρεμα των προβάτων γινόταν κατά τον Μάιο ή τον Ιούνιο κάθε χρόνο. Έπειτα, το μαλλί το τοποθετούσαν σε σακιά και το πήγαιναν στο σπίτι. Εκεί ξεκινούσε ο σχολαστικός καθαρισμός για να απομακρυνθούν οι ξένες ύλες για να μπορέσει έπειτα να επεξεργαστεί. Στη συνέχεια, ακολουθούσε το πλύσιμο και ζεμάτισμα του μαλλιού που γινόταν σε καζάνια ώστε να απομακρυνθεί το ζωικό λίπος που βρισκόταν κολλημένο πάνω του. Καθώς απομάκρυναν το μαλλί από το καζάνι το νερό δεν το πετούσαν, το χρησιμοποιούσαν για την βαφή του.

Ακολουθούσε το ξέβγαλμα του μαλλιού στο κρύο νερό και το άπλωναν σε σεντόνια ή κλαδιά για να στεγνώσει αλλά το προστάτευαν από τις ακτίνες του ήλιου για να μην χάσει την ασπράδα του. Επόμενο στάδιο ήταν το ξάσιμο του μαλλιού με το χέρι ώστε να γίνει απαλό και έπειτα ακολουθούσε το ξεδιάλεγμα και έφτιαχναν τις τουλούμπες.

Έπειτα, τις τουλούμπες τις τοποθετούσαν στη ρόκα ώστε να γίνει το υφάδι. Η ρόκα ήταν μια βέργα, όπου η Υφάντρα με τα επιδέξια χέρια της ξεχώριζε το μαλλί σιγά σιγά και στρίβοντας τις τρίχες προσεκτικά δημιουργούσε την κλωστή όπου η αρχή της δενόταν στο αδράχτι. Το αδράχτι ήταν ένα κυλινδρικό ξύλο που στην κάτω άκρη είχε ένα βαρίδι για να μπορεί να γυρίζει και στην πάνω είχε ένα μεταλλικό άγκιστρο για να μπορεί να κατευθύνει την κλωστή ώστε να τυλίγεται.

Όταν γέμιζε το αδράχτι με κλωστή, την άδειαζαν στο τυλιγάδι, ένα μακρύ ξύλο, όπου το τύλιγαν και με αυτό τον τρόπο παράλληλα το μετρούσαν. Έπειτα, το έβαφαν. Όσον αφορά την ανέμη ήταν ένα ξύλινο εργαλείο που στηριζόταν σε μια δυνατή βάση. Στην ανέμη τοποθετούσαν τα νήματα από τα τυλιγάδια και από την ανέμη κατέληγαν στα μασούρια, τα καλαμοκάνια και τις σαΐτες.

Τα μασούρια είναι τα καλάμια πάνω στα οποία τυλιγόταν το υφάδι ενώ στα καλαμοκάνια το νήμα που προοριζόταν για στημόνι, όπου πάνω του γινόταν η ύφανση στον αργαλειό. Οι σαΐτες ήταν ακόμη μικρότερα καλάμια που τα τοποθετούσαν σε ξύλινες θήκες για την προστασία της κλωστής.

Τα καλαμοκάνια τα πήγαιναν ύστερα στο χώρο όπου είχε προετοιμαστεί για το διάσιμο των νημάτων, όπου το αναλάμβανε η Διάστρα, η γυναίκα που γνώριζε τα μυστικά του διασίματος. Έτσι το νήμα μετά τη διαδικασία του διασίματος περνούσε στον αργαλειό.

Ο αργαλειός αποτελούσε το πιο περίπλοκο οικιακό εργαλείο, της παραδοσιακής εργασίας και είχε πολλά εξαρτήματα. Υπήρχαν και άλλα είδη αργαλειού αλλά ο πιο οικείος και πρακτικός ήταν ο καθιστός. Επιπλέον, το χτένι, από όπου περνούσαν οι κλωστές του στημονιού ήταν η καρδιά του αργαλειού. Με αυτό χτυπούσε η Υφάντρα το υφάδι που περνούσε ανάμεσα από τις κλωστές του στημονιού και δημιουργούσε κλωστή κλωστή το υφαντό της.

Με αυτόν τον χρονοβόρο και επίπονο τρόπο, η Υφάντρα έφτιαχνε φορεσιές, κουβέρτες, σεντόνια, ταγάρια, φλοκάτες, ποδιές και άλλα υφαντά.

Έτσι αποφασίσαμε να εργαστούμε και εμείς με τον δικό μας τρόπο σε αυτά τα στάδια μέχρι την δημιουργία υφαντού. Αρχικά, χρησιμοποιώντας το βαμβάκι ως μαλλί και χρωματίζοντας το νερό με γκοφρέ χαρτί, βάψαμε το βαμβάκι/μαλλί.

Στην συνέχεια, φτιάξαμε τον δικό μας αργαλειό πάνω σε ένα κεραμίδι. Χρησιμοποιήσαμε μαλλί πλεξίματος το οποίο το πλέξαμε γύρω γύρω από το κεραμίδι και στη συνέχεια δέσαμε σε γλωσσοπίεστρο διάφορα χρώματα μαλλιού και τα περάσαμε ανάμεσα από τις κλωστές που βρίσκονταν τοποθετημένες στο κεραμίδι. Στην συνέχεια, με υπομονή φτιάξαμε το δικό μας χαλάκι που το χρησιμοποιήσαμε στο παιχνίδι μας.

Ακόμη, συνεχίσαμε να ασχολιόμαστε με τα υφαντά και χρησιμοποιώντας χαρτόνι και Α4 χρωματιστά φύλλα φτιάξαμε τα δικά μας χαλάκια εξασκώντας με αυτό τον τρόπο την λεπτή μας κινητικότητα.

Ακόμη, φτιάξαμε ανοιξιτιάτικα λουλούδια με την χρήση μαλλιού πλεξίματος. Πήραμε πλαστικά πιάτα και κάνοντας μερικές εγκοπές γύρω γύρω, περάσαμε μαλλί πλεξίματος, ώστε να σχηματιστεί ένας ιστός. Στη συνέχεια, τα παιδιά επέλεξαν χρώμα και έπλεκαν με τη βοήθεια ενός γλωσσοπίεστρου ακολουθώντας κυκλική κίνηση και περνώντας μια από κάτω και μια από πάνω το νήμα.

Έπειτα, αφού το αφαιρέσαμε από το πλαστικό πιάτο το κολλήσαμε πάνω σε χαρτόνι και χαρτοπετσέτες που είχαν το σχήμα λουλουδιού. Επίσης, ντύσαμε ένα ξυλάκι με πράσινο γκοφρέ χαρτί για βλαστό και κολλήσαμε πράσινα φύλλα.

Εορτασμός της 25ης Μαρτίου.

Με αφορμή τον εορτασμό της 25^{ης} Μαρτίου και για τον λόγο ότι είχαμε αναφερθεί στην Υφάντρα ασχοληθήκαμε με τις παραδοσιακές φορεσιές. Αρχικά, μοιράστηκαν στα παιδιά εκτυπωμένες εικόνες με παραδοσιακές φορεσιές από διάφορες περιοχές της Ελλάδας και με την βοήθεια του χάρτη τοποθετήσαμε τις φορεσιές στις αντίστοιχες περιοχές.

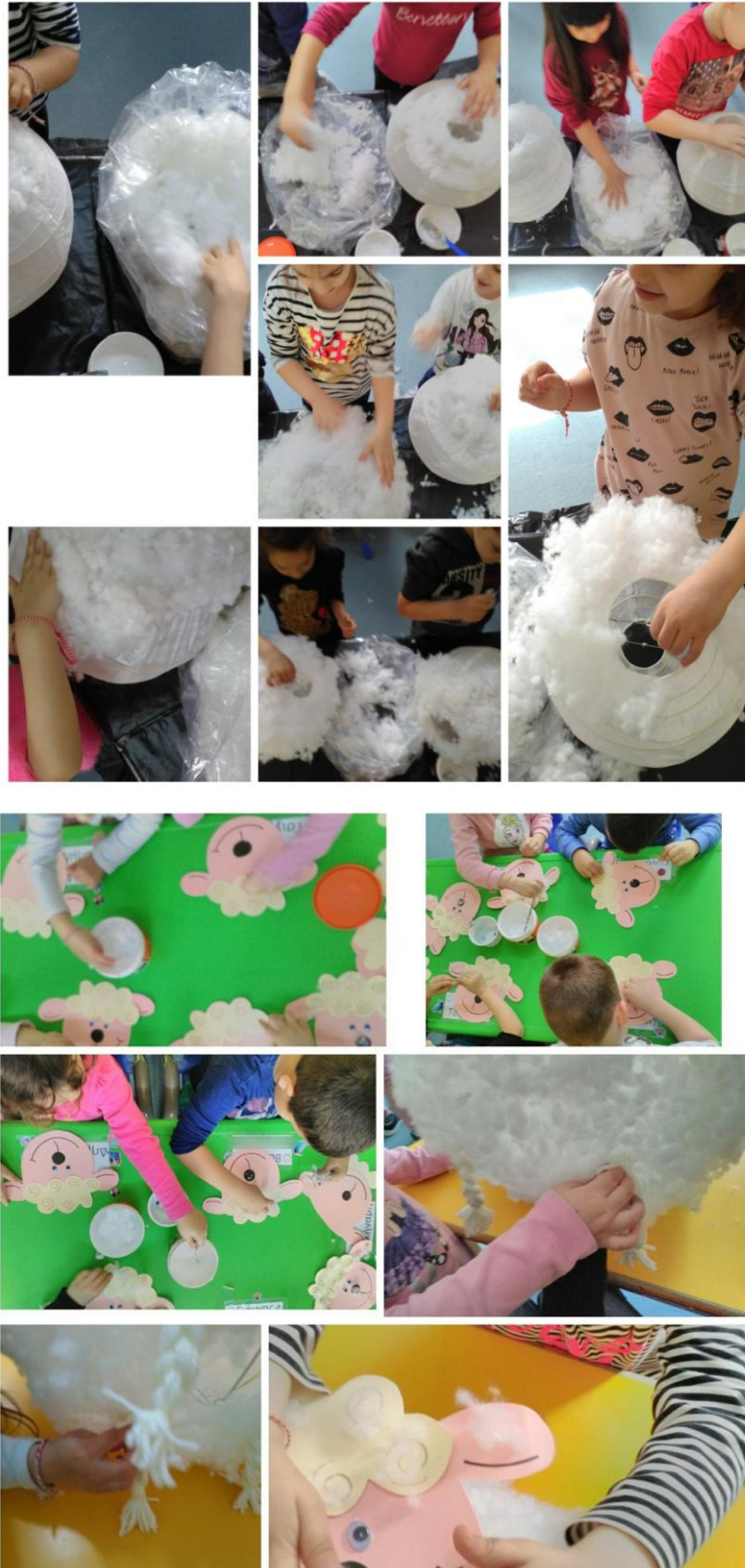

Στην συνέχεια, παρατηρήσαμε τις φορεσιές και τις συγκρίναμε μεταξύ τους. Έτσι, αποφασίσαμε να φτιάξουμε τις δικές μας ποδιές και γιλέκα. Επιλέξαμε να χρησιμοποιήσουμε κόκκινη τσόχα και για τον στολισμό κολλήσαμε χρωματιστές πούλιες.

Ο εορτασμός του Πάσχα

Για τον ίδιο λόγο όπως και στην 25^η Μαρτίου έτσι και το Πάσχα το μαλλί έπαιξε το κύριο ρόλο στις κατασκευές μας. Πρώτα, φτιάξαμε προβατάκι με τη χρήση στρογγυλών χάρτινων φωτιστικών οροφής, όπου τα ντύσαμε με πολυέστερ. Πλέξαμε πλεξούδες από μαλλί για ποδαράκια και κολλήσαμε χαρτόνι για το κεφάλι.

Συνεχίσαμε φτιάχνοντας και πασχαλινά καλαθάκια με μαλλί πλεξίματος. Αφού ντύσαμε μπαλόνια με κόκκινο μαλλί για να στερεωθεί ρίξαμε από πάνω κόλλα που φτιάξαμε με ζάχαρη. Σε ζεστό νερό ρίξαμε την ζάχαρη, την ανακατέψαμε και

έπειτα με το κουτάλι ρίξαμε πάνω στο μπαλόκι. Κατόπιν, αφού σπάσαμε το μπαλόκι, κόψαμε ένα κομμάτι ώστε να δημιουργεί το καλάθκι. Το διακοσμήσαμε με μια κορδέλα, το γεμίσαμε με κίτρινο χόρτο και κολλήσαμε λουλούδια.

Οι εργασίες μας ολοκληρωμένες:

Επίσκεψη στο Πολιτιστικό Πάρκο Κερατέας.

Επισκεφτήκαμε το Πολιτιστικό Πάρκο Κερατέας με κύριο σκοπό την βιωματική προσέγγιση των πληροφοριών που είχαμε συλλέξει κατά την διάρκεια εκτέλεσης του προγράμματος όσον αφορά τα «Παλιά Επαγγέλματα».

Στο φιλόξενο περιβάλλον του πάρκου κάναμε μια βουτιά στο χρόνο και επισκεφτήκαμε το χωριό Σβούρα, το κρυμμένο χωριό του Πολιτιστικού Πάρκου. «...Στο χωριό Σβούρα η ζωή κυλά, όπως στα χρόνια των παππούδων και των προ-παππούδων μας, με τις αγροτικές δουλειές και τη χειρωνακτική εργασία να έχουν τον πρώτο ρόλο...». Ξεναγός μας σε όλη αυτή την αναδρομή στο χρόνο ήταν ο κύριος Νίκος, ο Δήμαρχος του χωριού και τα επαγγέλματα που προσεγγίσαμε με την βοήθεια του είναι τα εξής:

ο Υφάντρα

Πρώτα επισκεφτήκαμε το σπίτι της θείας της Μερόπης της Υφάντρας. Εκεί είδαμε έναν όρθιο αργαλειό, διάφορα υφαντά και μας δόθηκε η ευκαιρία να πιάσουμε και να επεξεργαστούμε τα εργαλεία της Υφάντρας όπως την ρόκα, τα σιδερένια χτένια κ.α.

ο *Μαραγκός*

Στην συνέχεια κατευθυνθήκαμε προς το εργαστήριο του Μπάρμπα-Μελέτη του Μαραγκού. Εντυπωσιαστήκαμε από τον πάγκο του που ήταν εξοπλισμένος με ποικίλα εργαλεία. Επίσης, ο Πρόεδρος του χωριού, μας πληροφόρησε ποια ακριβώς ήταν η δουλειά του Μαραγκού. Ο Μαραγκός ήταν ο τεχνίτης που ήταν ειδικός στην κατεργασία και επισκευή ξύλου. Κατασκεύαζε διάφορα έπιπλα και ξύλινες κατασκευές όπως ο αργαλιός. Πρώτα σχεδίαζε την κατασκευή και υπολόγιζε την ποσότητα ξύλου που θα χρειαζόταν. Επιπλέον, για κάθε κατασκευή χρησιμοποιούσε διαφορετικά ξύλα. Είδαμε λοιπόν, πριόνια, καρφιά, πόμολα, χερούλια, σφυριά, σκαρπέλα, τρυπάνι καθώς και μια ξύλινη πλάνη που χρησίμευε για τη λείανση του ξύλου.

ο Ακονιστής

Όπως μπορεί να παρατηρήσει κανείς στην εικόνα που προηγήθηκε, μέσα στο εργαστήρι του Μαραγκού υπάρχει ένας ποδοκίνητος τροχός, ο οποίος μας έδωσε την αφορμή να γνωρίσουμε το επάγγελμα του Ακονιστή.

Όπως μας ενημέρωσε ο κύριος Νίκος, ο Ακονιστής ακόνιζε ψαλίδια, μαχαίρια και τσεκούρια. Έπειτα, ήρθε και η δική μας σειρά να δοκιμάσουμε να τροχίσουμε ένα από τα εργαλεία του Μαραγκού. Οι σπίθες που ξεπηδούσαν καθώς ο τροχός γυρνούσε μαγνήτισε το βλέμμα των νηπίων. Επίσης, ακόμη μια πληροφορία που συλλέξαμε είναι ότι ο ακονιστής δεν είχε εργαστήρι αλλά τριγυρνούσε στις γειτονιές κουβαλώντας το βαρύ αυτό φορτίο.

ο Μπαρμπέρης

Η επόμενη στάση μας έγινε στον Μπαρμπέρη. Πρώτα, παρατηρήσαμε τι χρησιμοποιούσε ο Μπαρμπέρης. Διακρίναμε λοιπόν, ξυράφι, ψαλίδι, ένα λουρί για τρόχισμα, τσατσάρες, πράσινο σαπούνι για την σαπουνάδα, αρωματική πούδρα. Έπειτα, ακολούθησε η δική μας περιποίηση.

ο *Ράφτης*

Μαζί με τον Μπαρμπέρη, συστεγαζόταν και το εργαστήρι του Ράφτη, όπου αμέσως μας θύμισε τον αγαπημένο μας Ραφτάκο. Είδαμε πως δουλεύει η ραπτομηχανή και παρατηρήσαμε τα εργαλεία του, ψαλίδια, μεζούρα, πελότα, καρφίτσες. Επίσης, ένα παλιό σίδερο μας προκάλεσε το ενδιαφέρον, το οποίο όπως είχαμε αναφερθεί ζεσταινόταν και μπορούσε να χρησιμοποιηθεί με αναμμένα κάρβουνα.

ο *Παγωτατζής*

Όπως ήταν αναμενόμενο ο Παγωτατζής προσέλκυσε τα νήπια τα οποία διερεύνησαν με ενδιαφέρον το τρίτροχο καροτσάκι. Τα παγωτά τα έφτιαχνε με γάλα, ζάχαρη, αυγά, σμιγδάλι και μόνο ο ίδιος γνώριζε τα υλικά και τις αναλογίες, όπως ενημερωθήκαμε από τον ξεναγό μας. Ακόμη, η κύρια γεύση που όλοι απολάμβαναν με ευχαρίστηση ήταν η βανίλια.

Πως κατάφερνε όμως ο Παγωτατζής να διατηρήσει τα παγωτά; Η απάντηση δόθηκε αμέσως. Μέσα στο καρότσι υπήρχε ένα μεταλλικό δοχείο όπου υπήρχαν τα παγωτά. Εκεί τοποθετούσε κομμάτια πάγου που προμηθευόταν από τον Παγοπώλη μαζί με χοντρό αλάτι, ώστε να μπορέσει να διατηρήσει τα παγωτά.

ο Λούστρος

Όσον αφορά τον Λούστρο, είχαμε αναφερθεί και κατά την διάρκεια του προγράμματος. Όμως, στο Πολιτιστικό Πάρκο μας δόθηκε η ευκαιρία να παίξουμε τον Λούστρο και να δούμε το κασελάκι του Λούστρου με όλα του τα σύνεργα.

ο Καφετζής

Στη συνέχεια πήγαμε στον Καφετζή όπου πληροφορηθήκαμε ότι ήταν ο κύριος χώρος συγκέντρωσης των ανδρών και οι γυναίκες πήγαιναν εκεί σε ειδικές περιστάσεις. Ο Καφετζής άνοιγε από νωρίς το πρωί και υποδεχόταν τους πελάτες του. Ο χώρος διακρινόταν από μια απλότητα. Συγκεκριμένα, ήταν λίγα τα υλικά που παρατηρήσαμε μέσα στον χώρο. Μια γκαζιέρα, μπρίκια, φλιτζάνια, ήταν τα κύρια σύνεργά του.

ο Τσαγκάρης

Στον ίδιο χώρο με τον Καφετζή βρισκόταν και το Τσαγκαράδικο. Είδαμε καλαπόδια, εργαλεία καθώς και την ραπτομηχανή του Τσαγκάρη.

Με τον Τσαγκάρη ολοκληρώθηκε η ξενάγηση μας στον χωριό του Πολιτιστικού Πάρκου.

• Ο Παγωτατζής

Ο Παγωτατζής, αποτέλεσε ένα επάγγελμα που κέντρισε έντονα το ενδιαφέρον των παιδιών στην σχολική μας εκδρομή και για αυτό το λόγο αποφασίστηκε ότι θα έπρεπε να αναπτυχθεί περισσότερο στην τάξη μας.

Ξεκινήσαμε με την απεικόνιση του στην ομαδική μας αφίσα μαζί με τα επαγγέλματα, του Γαλατά, του Νερούλα, του Παγοπώλη και του Βαρελά.

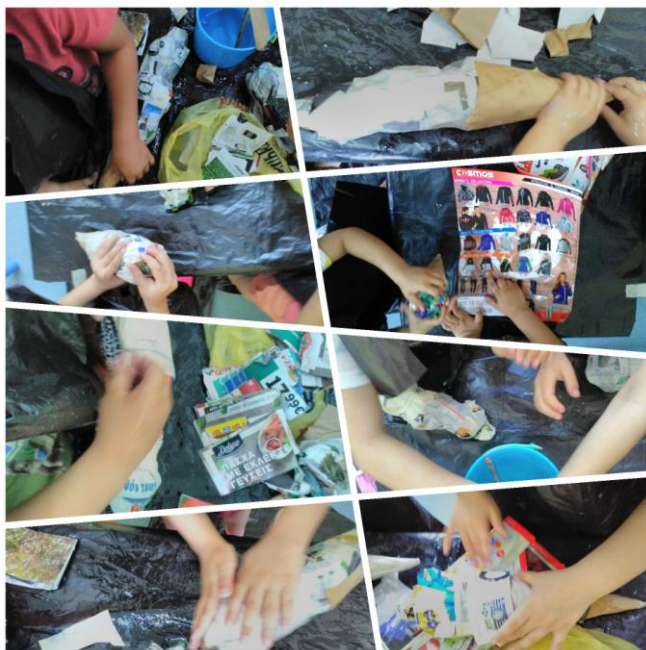
Η αφίσα μας ολοκληρωμένη:

Αφού ολοκληρώθηκε η αφίσα μας ήμασταν έτοιμοι για την επόμενη κατασκευή. Το καρτοσάκι του Παγωτατζή τέθηκε ως ο επόμενος στόχος μας. Η διαδικασία μας φάνηκε οικεία, καθώς είχαμε εργαστεί με τον ίδιο τρόπο για τους πάγκους του Τσαγκάρη και του Ραφτάκου. Χαρτόκουτα, διαφανή ταινία, ψαλίδια, τέμπερες ήταν τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν.

Το καρτοσάκι του Παγωτατζή με την επιμονή των παιδιών ολοκληρώθηκε αλλά το επόμενο ερώτημα τέθηκε αμέσως. Πως θα φτιάξουμε παγωτά; Έτσι λοιπόν, αποφασίσαμε να χρησιμοποιήσουμε ανακυκλώσιμα υλικά δηλαδή, εφημερίδες, περιοδικά, άσπρο χαρτί του μέτρου για τις μπάλες του παγωτού και οντουλέ χαρτόνι και καφέ χαρτί του μέτρου για τα χωνάκια. Αφού συγκεντρώσαμε τα υλικά, εφαρμόσαμε την τεχνική του παπιέ μασέ.

Τα παγωτά ήταν μια διαδικασία που ενθουσίασε τα παιδιά και την απόλαυσαν, καθώς πράγματι τα παγωτά έδειχναν λαχταριστά με την τελική τους μορφή. Αφού τα παιδιά διάλεξαν γεύσεις όπως σοκολάτα, βανίλια, μπανάνα, φιστίκι, φράουλα, χρωμάτισαν στην συνέχεια τα παγωτά τους με τα κατάλληλα χρώματα. Στο τέλος δεν παρέλειψαν να βάλουν κόκκινο για το κερασάκι και διάφορα χρώματα για το σιρόπι.

Μόλις ολοκληρώθηκαν τα παγωτά το καρότσι του Παγωτατζή ήταν έτοιμο για παιχνίδι.

Το βιβλίο των «Παλιών Επαγγελμάτων».

Κατά την διάρκεια του προγράμματος καθώς αναφερόμασταν σε κάθε επάγγελμα ξεχωριστά, παρακολουθήσαμε διάφορα σχετικά βίντεο και αναζητήσαμε στο διαδίκτυο διάφορες εικόνες για τα επαγγέλματα που μας φαινόταν αντιπροσωπευτικές για το κάθε ένα από αυτά.

Έτσι στο τέλος αποφασίσαμε να εκτυπώσουμε τις εικόνες που είχαμε διαλέξει και τις πλαστικοποίησαμε και να φτιάξουμε το δικό μας βιβλίο με τα «Παλιά Επαγγέλματα».

Αφού κόψαμε τις εικόνες που διαλέξαμε και γράψαμε τα επαγγέλματα σε ένα χαρτί, τα τοποθετήσαμε στις διαφάνειες και τα πλαστικοποιήσαμε.

Έπειτα, αφού τρυπήσαμε τις διαφάνειες με την βοήθεια διακορευτή τις ενώσαμε όλες μαζί βάζοντας επιπλέον ένα χαρτόνι ώστε να το χρησιμοποιήσουμε ως εξώφυλλο και οπισθόφυλλο.

Επιπλέον, προσθέσαμε στα εξωτικά φύλλα του βιβλίου τον τίτλο καθώς επίσης και ζωγραφιές από το επάγγελμα που μας άρεσε περισσότερο.

Παίζοντας με τα παλιά επαγγέλματα.

- Χαλασμένο τηλέφωνο.

Παίζαμε χαλασμένο τηλέφωνο επιλέγοντας παλιά επαγγέλματα.

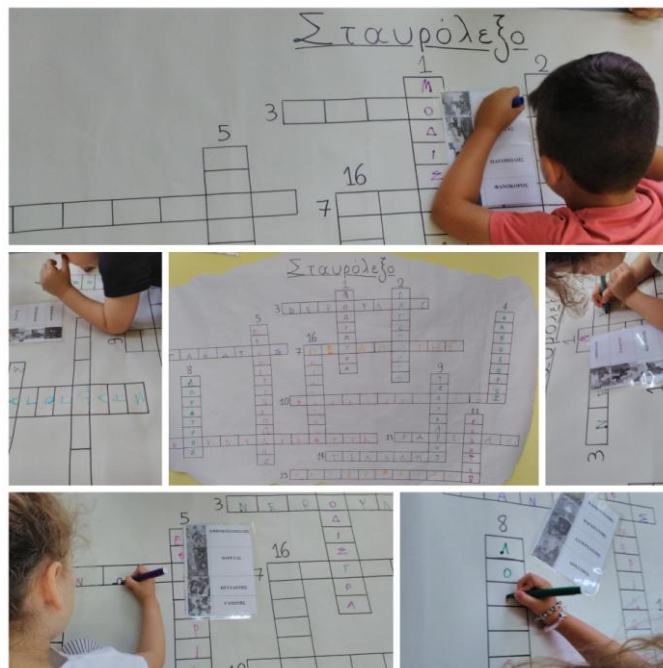
ο Παντομίμα.

Επιλέγοντας τυχαία κάποια κάρτα που απεικόνιζαν τα επαγγέλματα παίξαμε παντομίμα.

ο Σταυρόλεξο.

Φτιάξαμε σταυρόλεξο με τα παλιά επαγγέλματα, ξεχωρίσαμε τις οριζόντιες με τις κάθετες λέξεις και ακούγοντας λίγα λόγια για το κάθε επάγγελμα το συμπληρώσαμε με την βοήθεια ενός πίνακα αναφοράς.

Αξιολόγηση Προγράμματος

Κατά την διάρκεια του προγράμματος τα θέματα αξιολογούνταν και καθοδηγούνταν κυρίως από τα παιδιά καθώς είναι σημαντικό να διατηρείται το ενδιαφέρον τους αμείωτο και να βρίσκουν ελκυστικές τις δραστηριότητες που υλοποιούν.

Ο κύριος σκοπός του προγράμματός μας δηλαδή, να οικειοποιηθούμε την πολιτιστική μας κληρονομιά επιτεύχθηκε και το ταξίδι μας σε μια άλλη εποχή ολοκληρώθηκε με επιτυχία. Ήρθαμε σε επαφή με την καθημερινότητα που βίωναν οι άνθρωποι καθώς και τις δυσκολίες που βίωναν. Επίσης, διαπιστώσαμε πόσο αλληλένδετα ήταν τα επαγγέλματα μεταξύ τους και πόσο αναγκαία για την καθημερινότητα των ανθρώπων. Ακόμη, και η αλληλεπίδραση του περιβάλλοντος συνδέθηκε με τα επαγγέλματα, καθώς μάθαμε πως μερικά ήταν εποχιακά, όπως το επάγγελμα του Καστανά.

Επιπλέον, μέσα από τα παιχνίδια ρόλων που πραγματοποιήθηκαν εκφράστηκαν και εμπλούτισαν το λεξιλόγιό τους. Επίσης, μοιράστηκαν τις ιδέες τους και συνεργάστηκαν για να στηθούν οι πάγκοι εργασίας του Τσαγκάρη και του Ραφτάκου όπως και το καροτσάκι του Παγωτατζή.

Ακόμη, κατανοήθηκε από τα νήπια η χρησιμότητα των μαθηματικών γνώσεων στην καθημερινότητα μέσα από το παιχνίδι, καθώς ασχοληθήκαμε με επαγγέλματα και ήταν απαραίτητο να πραγματοποιούνται συναλλαγές μεταξύ του κάθε επαγγέλματος με τους πελάτες.

Επιπροσθέτως, διαπιστώθηκε πόσες δυσκολίες προέκυπταν στην καθημερινότητα των ανθρώπων που στις μέρες μας πλέον κάποια πράγματα θεωρούνται δεδομένα ή έχουν εξελιχθεί.

Ακόμη, πειραματιστήκαμε με το κάρβουνο, χρησιμοποιήσαμε κάστανα ως υλικό για να υλοποιήσουμε μια κατασκευή και ήρθαμε σε επαφή με την υφαντική τέχνη.

Επίσης, με την ολοκλήρωση του προγράμματος υλοποιείται και βίντεο με ηχητική ηχογράφιση των παιδιών που αναφέρονται όχι μόνο στα παλιά επαγγέλματα αλλά και στην καθημερινότητα των ανθρώπων. Τέλος, κάτι που πρέπει να προστεθεί είναι ότι η καλοκαιρινή μας γιορτή έχει ως θέμα τα παλιά επαγγέλματα, ώστε να ολοκληρωθεί το ταξίδι μας στην μέχρι πρότινος άγνωστη εποχή για εμάς.

Βιβλιογραφία και Άρθρα σε Περιοδικά για την Εκπαίδευση.

- ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ (2003) Διαθεματικό ενιαίο πλαίσιο προγραμμάτων σπουδών και αναλυτικά προγράμματα σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ-ΠΙ, ΦΕΚ 304B/13-03-2003.
- Δαφέρμου, Χ., Κουλούρη, Π. & Μπασαγιάννη, Ε. (2006). Οδηγός Νηπιαγωγού: Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί-δημιουργικά περιβάλλοντα μάθησης. Αθήνα:ΥΠΕΠΘ-ΠΙ, ΟΕΔΒ.
- Αγγελοπούλου Γ. (2017). «Ο Λατερνατζής», «Παραδοσιακά Επαγγέλματα», «Μουσικοκινητική» για το *Περιοδικό «Παράθυρο στην Εκπαίδευση του Παιδιού»* (105): 48- 55
- Αγγελοπούλου Γ. (2017). «Η μοδιστρούλα», «Παραδοσιακά Επαγγέλματα», «Μουσικοκινητική» για το *Περιοδικό «Παράθυρο στην Εκπαίδευση του Παιδιού»* (103): 64 – 71
- Τουρκολία Σ. (2002). «Φωτογραφικές μνήμες της Κυπαρισσίας». Κυπαρισσία: ΑΔΑΜ ΕΚΔΟΣΕΙΣ/ ΠΕΡΓΑΜΟΣ ΑΒΕΕ

Ιστοσελίδες:

- Ελληνικό Εθνικό Τμήμα C I O F F ®
<http://www.cioffhellas.gr/index.php>
- Πρόωση πλοίου (2018)
https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CF%81%CF%8C%CF%89%CF%83%CE%B7_%CF%80%CE%BB%CE%BF%CE%AF%CE%BF%CF%85
- Ατμάμαξα (2017)
https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CF%84%CE%BC%CE%AC%CE%BC%CE%B1%CE%BE%CE%B1#%CE%98%CE%AC%CE%BB%CE%B1%CE%BC%CE%BF%CF%82_%CE%BA%CE%B1%CF%8D%CF%83%CE%B7%CF%82
- Honna Nasso (2016) Ο Καρβουνιάρης της Γιάλοβας
<http://slideplayer.gr/slide/2965482/>
- 2^ο Δημοτικό Σχολείο Πολυγύρου (2011) «Παραδοσιακά Επαγγέλματα που κινδυνεύουν σήμερα να χαθούν»

- <http://gnosi2dim.blogspot.gr/2011/04/blog-post.html>
- Ευστρατιάδου Νατάσα & Ρόκα Λίνα (2016) «Οι ξηροί καρποί»
http://natalinaeton5.blogspot.gr/2016/01/blog-post_63.html
 - Σιδεράτου Μιχαηλία Χριστίνα - Καϊλακής Νίκος (2014) «Επαγγέλματα που χάνονται - Ο τσαγκάρης»
http://ma8ites-en-drasi.blogspot.gr/2014/01/blog-post_28.html
 - Μητσιάς Η. Χ. (2016) «Τσαρουχάδες – Σαράτσηδες- Τσαγκάρηδες – Υποδηματοποιοί της Τρίπολης (pics)»
<http://www.arcadiaportal.gr/news/tsaroyhades-saratsides-tsagkarides-yprodiuatoipoioi-tis-tripolis-pics>
 - Τουτσογλίδης Η. (2013) «Παραδοσιακά Επαγγέλματα μέρος δεύτερο»
http://iliastoutsoolidis.blogspot.gr/2013/11/blog-post_3.html
 - Πάππος Α. (2015) « Ο ραφτάκος των λέξεων, του Αντώνη Παπαθεοδούλου»
<http://www.elniple.com/>
 - Ολοήμερο Νηπιαγωγείο Ποταμιάς (2016) «Η επιστροφή του ραφτάκου (ολοήμερο προαιρετικό τμήμα)»
http://nipotamia.blogspot.gr/2016/12/blog-post_15.html
 - Νηπιαγωγοί Αρκαδίας (2015) «"Ένα εργαλείο που το λεγαν αργαλειό - "Το κέντημα είναι γλέντημα"- 2ο Νηπιαγωγείο Μεγαλόπολης»
<http://nipiagogoiarkadias.blogspot.gr/2015/03/2.html>
 - Χόλη Α., Γράψια Α., Γκακίδου Χ. & Σουλελέ Χ. (2013) «Από το πρόβατο.....στο υφαντό»
<http://nipiagwgeiomou.blogspot.gr/2013/04/blog-post.html>
 - Πολιτιστικός Σύλλογος ΙΝΙ - Μοναστηράκι ΙΝΑΤΟΣ (2013) "Από το Μαλλί στο Υφαντό"
<https://www.youtube.com/watch?v=p0pEeLAR8Sg&t=759s>
 - Νικολέττα Φρουζάκη (2012) «25η του Μαρτιού»
<http://froufroukataskeves.blogspot.gr/2012/03/25.html?sref=fb>

Παραμύθια:

- Μανανεδάκη Κ. (2011). *Παλιά Επαγγέλματα, ζωντανέψτεε...!* Αθήνα: Εκδοτικός Οίκος Α. Α. Λιβάνη.

- Γυναικεία Λογοτεχνική Συντροφιά (2008). *Παλιά Επαγγέλματα*. Αθήνα: Κέδρος.
- Τριβιζάς Ε. (2015). *Ο Άρης ο τσαγκάρης*. Αθήνα: Μίνωας
- Παπαθεοδουλου Α. (2012). *Ο Ραφτάκος των λέξεων*. Αθήνα: Μεταίχμιο.